

1910/1911

2010/2011

L U S T R U M S A E C U L A R E C O L L E G I I

Libertatem sequitur a scientiam

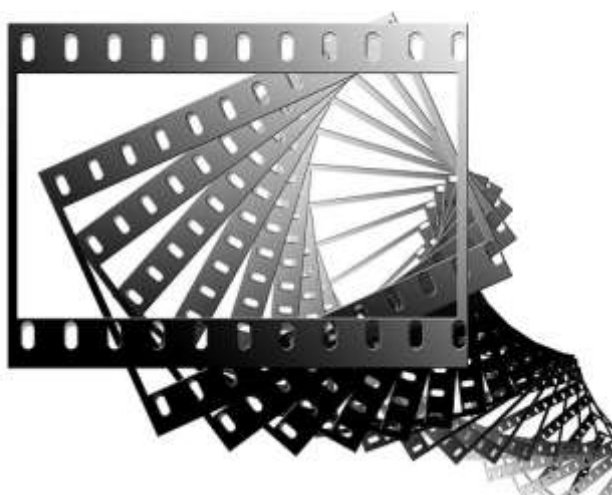

Az ELTE Eötvös József Collegium Olasz műhelyében
az NTP-SZAKKOLL-2018 támogatásával megrendezett

Audiovizuális eszközök a tudás elsajátításában

című előadássorozat

összefoglaló anyaga

**ELTE EÖTVÖS JÓZSEF
COLLEGIUM**
DR. HORVÁTH LÁSZLÓ
IGAZGATÓ ◆

H-1118 Budapest, Ménesi út 11-13
Tel.: +36 1 460 4481 • Fax.: +36 1 209 2044
E-mail: titkarsag@eotvos.elte.hu • horvathl@eotvos.elte.hu
Honlap: <http://www.eotvoscollegium.hu/>

L U S T R U M   S A E C U L A R E   C O L L E G I I

Libertatem servat a sapientiam

A kurzus címe: ***Audiovizuális eszközök a tudás elsajátításában***

Oktatók: Michele Sità, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Olasz tanszékének adjunktusa

Ludmann Ágnes, az Eötvös József Collegium Olasz műhelyének vezetője

A 10 alkalmas kurzus témái

2019. február 14. Bevezetés: az audiovizuális eszközök fajtái, alapvető műfaji különbségek

2019. február 21. Audiovizuális eszközök használata a nyelvórákon

2019. február 28. A rövidfilm műfaja

2019. március 7. A rövidfilm használata a nyelvórákon

2019. március 21. Gyakorlati példák a rövidfilm felhasználására nyelvórán

2019. március 28. Műhelymunka. *Matilde* és *Giorni marziani* (rend. Vito Palmieri)

2019. április 4. Műhelymunka: *La smorfia* (rend. Emanuele Palamara)

2019. április 11. Műhelymunka. *Due piedi sinistri* (rend. Isabella Salvietti)

2019. május 9. Műhelymunka. *Nella tasca del cappotto* (rend. Marco di Gerlando)

2019. május 16. Animációs filmek használata a nyelvoktatásban. *Nyuszi és őz* (rend.: Vác Péter)

Az *Audiovizuális eszközök a tudás elsajátításában* című kurzus alkalmi során főként a rövidfilm műfajának segítségével vizsgáltuk, miképpen használhatók a modern kor audiovizuális eszközei az idegennyelv-oktatásban. Az általános bevezetést követően megvitattuk, hogyan katalogizálhatjuk a rövidfilmeket a felhasználás célja szerint (pl. dialógust használó vagy néma rövidfilmek), és eltérő műfajú alkotások vizsgálatával, ezekhez készített feladatokkal igazoltuk alkalmazhatóságukat. A kurzuson a hallgatók aktív résztvevőként használták a rendelkezésükre bocsátott rövidfilmeket, és a csoport tagjain „próbálhatták ki” a filmekhez szerkesztett oktatási anyagot.

L U S T R U M   S A E C U L A R E   C O L L E G I I

szabadon szolgál a szellem

2019. február 14. Bevezetés: az audiovizuális eszközök fajtái, alapvető műfaji különbségek

A kurzus első, bevezető alkalmán megfogalmazzuk az audiovizuális eszközök szerepét a kommunikáció és a tudásközvetítés szempontjából. Audiovizuális eszközök gyűjtőnév alatt értünk minden olyan műfajt, mely egyszerre hat a hallás és a látás érzékszervére. Ezek lehetnek különböző kis- és nagyjátékfilmek, rendkívül sokszínű televíziós programok (talk show, híradó, élő közvetítés, főzőműsor stb.), internetes műfajok, mint vlog, élő bejelentkezés, streaming stb.. A kurzus elsősorban a rövidfilm műfajának felhasználásával kíván újabb támpontot adni az audiovizuális eszközök bátrabb alkalmazására a nyelvórákon.

Általánosságban elmondható, hogy az audiovizuális anyagok, így a filmművészet is az ember önmaga ábrázolásának vágyából születnek. Minden nemzetnek megvannak a jellemző filmes eszközei, ezért is beszélhetünk pl. olasz vagy magyar filmművészetről. Egy nép filmművészete, pontosan területi és kulturális kötődése miatt pótolhatatlan eszköz a tudás bővítésében, mely képes idegen nyelveket és különböző kultúrákat összekapcsolni, népek erőseit és hibáit megjeleníteni, félelmekről és gyengeségekről beszélni, miközben folyamatosan felkelti a néző érdeklődését. Az audiovizuális eszközök, ezen belül a filmek használata a nyelvoktatásban nem újdonság, az elmúlt harminc évben ezek a források megjelentek mind az iskolák, mind az egyetemek termeiben. Az elmúlt években a filmeket egyre gyakrabban használják az idegen nyelvi hallás utáni szövegértés fejlesztésére.

A nagyjátékfilmek és a különböző televíziós műfajok hátránya, hogy teljes egészében nem lehet beépíteni ezeket egy 45 perces nyelvóra idejébe, ha kellő alapossággal szeretnénk feldolgozni. Sok esetben csak részleteket lehet kiemelni egy kalandfilmből vagy egy televíziós kvízműsorból, úgymond ízelítőként az adott műfajból. A művelet hátránya a kontextus hiánya, a történet befejezetlensége, mely egy rövidfilm nyelvórai alkalmazásakor nem probléma, annak jelentősen rövidebb terjedelme miatt. A nyelvoktatási gyakorlatban még nem elterjedt a rövidfilmek szisztematikus és magabiztos alkalmazása ezek viszonylagos hozzáférhetetlensége miatt, de az internet erre is megoldást kínál számos videómegosztó portál segítségével, érdemes kihasználni és kutakodni.

1910/1911

2010/2011

L U S T R U M   S A E C U L A R E   C O L L E G I I

szabadon szolgál a szellem

A kurzuson a Pázmány Film Festival - nemzetközi rövidfilmfesztivál elmúlt öt évadára érkezett alkotásokat, ezek közül is olasz nyelvű filmeket használtunk fel a csoporttal a különböző rövidfilmekben rejlő módszertani lehetőségek feltárására. Az alkotók beleegyezésüket adták a filmek oktatási célú felhasználására.

L U S T R U M   S A E C U L A R E   C O L L E G I I

szabadon szolgál a szellem

2019. február 21. Audiovizuális eszközök használata a nyelvórákon

Nem véletlen, hogy az audiovizuális eszközöket előszeretettel használják a nyelvoktatásban: egyrészt sokszínű forrásról van szó, rengeteg típusú, műfajú, időtartamú alkotás közül válogathatunk, ami biztosítja, hogy a diákok és hallgatók tudásszintjéhez alkalmazkodhassunk a feladatok kidolgozásakor. Másrészt autentikus nyelvi forrásanyag használatával a nyelvórán egyébként nem biztosan felmerülő kifejezéseket, stílusrétegeket is megfigyelhet a nyelvtanuló valós kontextusban. Ezáltal a nyelvtanulás folyamata eltávolodik a nyelvkönyvektől és belekerül az idegen nyelv valós helyzetekben bővelkedő mindennapjaiba, a tanulót konkrét szociális és kulturális közegbe repítve. A képek és a párbeszéd természetes összhangja elfeledtetheti a hallgatókkal a nyelvtanulás során fellépő nehézségeket, a képek szinte játékos formában keltik fel a figyelmet, az érdeklődést és kedvet ébresztenek a megértéshez. A képkockák segítenek a kontextus megértésében, ami támogatja a nyelvi formulák elsajátítását is. Az audiovizuális eszközök használata által biztosított előnyök tárháza szinte végtelen, a szóbeli megnyilvánulástól kezdve a szókincsbővítésig, a hangok és a különféle regionális köznyelvi beszédmódok megkülönböztetésétől a nyelvtanig, mindez egy nép életének kulturális aspektusaival fűszerezve. Az interakció fontos szerephez jut, a filmben felmerülő témák vitára adhatnak alkalmat, amely segít a hiányzó szókincs vagy nyelvtani ismeretek által okozott bátortalanság legyőzésében. A szóbeli kommunikációt ösztönzik a látottak, a hallgatók feladatként pedig írásban is összefoglalhatják a szóbeli megnyilvánulásokat, kiemelve a felmerült kérdéseket vagy egy bizonyos aspektust fókuszba állítva. A szókincs szinte észrevétlenül gazdagodik nem csak különálló alkotóelemekkel, hanem a nyelv szerves részét képező állandósult szókapcsolatokkal is. A film tudatos kiválasztása azért is fontos, hogy szorosan illeszkedhessünk az óra tematikájához, ugyanakkor a hallgatók tudásszintjéhez mérten elrugaszkodhassunk ettől más irányokba.

Az audiovizuális eszközök használatát néhol gyanakvással szemléli az oktató vagy időpocsékolásnak, szórakoztató célzatú kikapcsolódásnak, sőt, néha jutalomnak tekinti a nyelvórán. Így feledésbe merül megkérdőjelezhetetlen módszertani értéke, és csak játékként kerül felhasználásra, a benne rejlő fejlesztési lehetőségeket megkerülve. Mindenképpen

L U S T R U M   S A E C U L A R E   C O L L E G I I

Liberaliter servat a seculum

kiemelendő az audiovizuális eszközök, különösen a filmek esetén az autentikusság előnyét, ami valós keretek közt ad betekintést egy nyelv mindennapjaiba, a hallgató pedig az osztályteremből virtuálisan kilépve az élő nyelv ingoványaiban találja magát. Ennek ellenére sok oktató inkább kizárólag a kurzuson használt nyelvkönyvet követi a feladatok és a szövegek egyszerűsége miatt, melyek pontosan illeszkednek a jól felépített tanulási folyamatba. Emiatt a film gyakran „ajándék kikapcsolódásként” kerül terítékre, mintha nem is nyelvórán lenne a diák, talán mert az autentikus forrásanyagok hozzákapcsolása a kurzuskönyvekhez nem mindig egyszerű feladat. Az autentikus anyagok sajátossága a rendkívül széles témakála, amely inkább bátorítón kellene hasson a klasszikus tanítási-módszertani elvek új nézőpontból történő alkalmazására. Az oktató részéről nagyobb rugalmasság szükséges, ami nem jelent egyet a módszertannal való szakítással, sokkal inkább az audiovizuális eszköz mint a kurzus anyagához illeszkedő kiegészítő anyag beemelését szorgalmazza, hogy a diákok a könyvből megtanult információkat egy időben láthassák, hallhassák és gyakorolhassák. Az autentikusságnak vannak rejtett csapdái is, mint hogy az ilyen audiovizuális nyelvi anyagokat nem kifejezetten módszertani céllal hozták létre. Mivel a korábban felsorolt műfajok elsősorban anyanyelvi beszélőkhöz szólnak, az anyagok tudatos és célzatos felhasználását gondos előkészítés teremti meg, gondoljunk a témaválasztásra, különböző szintű feladatok készítésére és így tovább. Ami korábban játéknak vagy jutalomnak tűnt, sokkal összetettebb formában mutatkozik meg, amely a megfelelő módszertani eszközök és megközelítés nélkül ellentétes hatást válthat ki. Pillanatnyilag nincs sok kézikönyv, amely az audiovizuális eszközök, különösen a rövidfilmek használatával foglalkozna a nyelvoktatásban, az olasz nyelv és más európai idegen nyelvek csak néhány kézikönyvvel bírnak. Ez egyben egy ördögi kör: egyrésztől kevés, az audiovizuális eszközök használatát fókuszba állító írásos anyag létezik, mert nincs igény új publikációkra, a másik oldalról pedig az igény nem növekedik, mert nincsen elég alpmű a témában, mely további igényt teremthetne.

Az autentikus nyelvi eszközök használatával ideális egyensúly teremthető a kurzuskönyvek által alkalmazott, a nyelvtan, szókincs stb. elsajátítását célzó tananyag és az élő nyelv valódi szituációiban megjelenő képi-hangi világ között. Mikor a nyelvtanuló kilép

L U S T R U M   S A E C U L A R E   C O L L E G I I

Szabadon szolgál a szellem

az osztályteremből az élő nyelvi kontextusba, rémület tölti el, nehogy nyelvi hibát ejtsen a kommunikációban, így sokszor meg sem szólal ahelyett, hogy reagálna a valós környezetből származó nyelvi impulzusra. Ha autentikus audiovizuális forrásanyagot illesztünk a tananyagba a megfelelő kontextus megteremtésével és az értelmezést segítő instrukciókkal a nyelvtanulók számára, a nyelvi kifejezőeszközök száma nő, és bátrabban szólalnak meg spontán szituációkban.

A nyelvórákon általában csak hangzó forrásokat használnak, nem csak egyszerűségük miatt, hanem mert a nyelvkönyvcsaládok tananyagai általában ezek köré szerveződnek. Minden fejezethez tartozik egy bizonyos számú hanganyag, melyek célja a kiejtés tökéletesítése és rövid dialógusok közös értelmezése, melyek apropóul szolgálhatnak új nyelvtani információk elsajátítására. Felmerülhet a kérdés, hogy nyelvtanulási célból vajon az egyszerű hanganyag vagy pedig az audiovizuális eszközök használata indokoltabb-e. A nyelvtanulást tekintve az audio és audiovizuális anyagok tudásközvetítő képességében nincs nagy különbség, egyformán hatékonyak. Kifejezetten eltérő viszont az audio és az audiovizuális feladatokra adott válaszreakció a nyelvtanuló részéről, amely egyértelműen az utóbbi javára szól. Egy filmrészlet vagy rövidfilm figyelemfelkeltőbb, nagyobb nyitottságra bírja a nyelvtanulót a több érzékszervre gyakorolt együttes hatás által, ugyanakkor ha kifejezetten a hallás utáni értést gyakoroljuk, a képi világ olykor elvonhatja a figyelmet az elhangzott információkról. Mindazonáltal fontos megjegyezni, hogy a nyelvkönyvcsaládokban fellelhető hanganyagok ritkán autentikus szövegek: megesik, hogy erőltetett, valószerűtlen dialógusokat illesztnek a leckékbe, erőltetett, gépies beszéddel, legrosszabb esetben nehezen kivehető kiejtéssel. Az audiovizuális eszközök intenzívebben felkeltik a tanuló kíváncsiságát, még ha a hanganyag szempontjából a képek el is terelik a figyelmet. Éppen ezért kulcsfontosságú megfelelő gyakorlatokat készíteni az audiovizuális anyagokhoz, amelyek képesek a hallgató figyelmét az oktató által kiválasztott aspektusokra fókuszálni, ezáltal segítik a megértést és sikerélményt adnak a hallás utáni szövegértési feladatban. Ezért egy hasonló feladatot élvezettel készítenek el a tanulók akár házi feladatként is (ez esetben még pontosabb instrukciókkal kell ellátni a feladatokat az osztályban végzett gyakorlatokhoz képest, hogy az oktató hiánya ne hátráltassa a feladat megértését).

1910/1911

2010/2011

L U S T R U M   S A E C U L A R E   C O L L E G I I

Szabadon szolgál a szellem

Talán egy kezdő nyelvcsoporthoz számára az audio eszköz több sikerélménnyel szolgál egy audiovizuális forrásnál, mindazonáltal ez utóbbiak fokozatos bevezetése már a kezdő nyelvcsoporthoz is pozitívan hat a nyelv elsajátításának folyamatára. A nyelvvel való találkozásokon túl az audiovizuális eszközök képet adnak egy ország kultúrájáról, mindennapi életéről is.

L U S T R U M   S A E C U L A R E   C O L L E G I I

Szabadon szolgál a szellem

2019. február 28. A rövidfilm műfaja

A rövidfilm, azaz kisjátékfilm különböző hosszúságú alkotásokat foglal magába. Az időtartam tekintetében nincs egységes álláspont, általánosságban a 40 percnél rövidebb alkotásokat nevezzük rövidfilmnek. A nagyjátékfilmhez hasonlóan feldolgozhatnak kitalált történetet (fiction), dokumentálhatnak valós eseményeket vagy animációs filmként egy elvarázsolt világba repíthetik a nézőt. Rövidfilm a reklámfilm vagy videoklip is, esetünkben inkább az előbbi használható sikerrel nyelvtanítási céllal. Beszéd szempontjából lehetnek dialógust használó vagy „néma” rövidfilmek. Módszertani szempontból vizsgálva a rövidfilm olyan autentikus nyelvi forrás, amely az idegen nyelven túl betekintést enged egy nemzet mindennapjaiba, kultúrájába is, teszi mindezt művészi igényességgel.

Az audiovizuális eszközök, így a rövidfilmek sajátos tulajdonsága, hogy a nézők érzelmi világára is hatnak az értelmén túl. A nyelvtanulás során az érzelmek fontos szereppel bírnak, az oktató feladata megtalálni az egyensúlyt a történet érzelmi ráhatása és a nyelvismeret elsajátításának odaillo lehetőségei közt. A tudatosan felépített, pontos, átgondolt módszertan megkérdőjelezhetetlenül fontos a rövidfilmek megfelelő használatában. A filmek első megtekintésekor a nyelv másodlagos a képek és a kontextus által közvetített üzenethez, érzelmi reakcióhoz képest, melyek kiváló táptalajt adnak a nyelvtudás fejlesztéséhez. A képek képviselik az érzelmi oldalt, míg a dialógusok szólnak a racionális elméhez. Ez később eszközül szolgál a látottak szavakba foglalásához, még ha először a tanulók bizonytalanul is használják, és csak kellő magabiztosság megszerzése után mernek megszólalni.

L U S T R U M   S A E C U L A R E   C O L L E G I I

szabadon szolgál a szellem

2019. március 7. A rövidfilm használata a nyelvórákon

Ha úgy döntünk, rövidfilmet szeretnénk használni a nyelvórán, mindenképpen érdemes szem előtt tartanunk a film témáját, nyelvi nehézségi szintjét, időtartamát, felhasznált készítési technikáját és a készítés évét a megfelelő alkotás kiválasztásánál.

A rövidfilmek feldolgozása során a feladattípusok rendkívül sokszínűek lehetnek. Nem csupán a tartalom megvitatása, a szereplők leírása fontos, a film többi aspektusát (nyelvezet, környezet stb.) is érdemes gyakorlatokban, játékos formában átgondolni a nézőkkel. Néha a nem látott háttéresemény is legalább annyira fontos, mint a filmkockákon megmutatott történés, ugyanakkor a film egy általános kontextusba helyezésével aktualizálható az alkotás üzenete. Érdemes kulturált vitalehetőséget biztosítani a látottak elemzésére, ami akár a tanulók anyanyelvén is működhet, ha az idegen nyelvi tudásuk még nem elegendő önálló vélemény megfogalmazásához. Az oktató kiegészítheti a látottakat nyelvi, történelmi, társadalmi és kulturális adalékokkal, a tudás hatékonyabb elsajátítását tartva szem előtt (akár információkkal a rendezőről, a forgatási helyszínről, színes anekdotákkal valamelyik szereplőről stb.). A filmet kísérő feladatoknak célszerű lehetőséget biztosítani a hallottak nyelvi szerkezetének vizsgálatára (nyelvtan, állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások...), amelynek segítségével a kultúrába is betekintést nyernek a hallgatók.

A nyelvórai hangulat az audiovizuális eszközök használatakor célszerű, ha kellemes és ellazult (természetesen nem a koncentráció rovására). Érdemes alapvető szakszókincset biztosítani a megnézendő film vizsgálata előtt, ezek lehetnek új kifejezések vagy korábban tanultak átisméltése. Ez hozzájárul a kontextus pontos kijelöléséhez, amelynek köszönhetően a nyelvtanuló közelebb kerül a feldolgozásra szánt témához és hatékonyabban koncentrálna a vetítés ideje alatt, még abban az esetben is, ha nincs minden nyelvi eszköz birtokában a film teljes megértéséhez. Nem könnyű feladat megfelelő filmeket találni adott nyelvi témákhoz. A szakbibliográfia hiánya megnehezíti a feladatot, sok idő szükséges az órai tematikához illő, megfelelő nyelvi szintű, kihívást jelentő, ugyanakkor inspiráló rövidfilm kiválasztásához. Ideális esetben a csoport tagjai hasonló tudásszinttel bírnak, az apróbb különbségek a

1910/1911

2010/2011

L U S T R U M   S A E C U L A R E   C O L L E G I I

szabadon szolgál a szellem

megfelelő feladattípus alkalmazásával áthidalhatók. Fontos a terjedelem meghatározása: egy kezdő csoportnak 30 perc hosszúságú filmet vetíteni inkább riasztó, mint inspiráló. Ezen túl a globális értés fejlesztése a cél — akár a film által kiváltott érzelmekre támaszkodva — nem pedig minden egyes szó pontos visszaidézése. A szubjektív reflektálás a látottakra elősegíti a közeledést a film témájához, és egyre több részletre koncentráló figyelmet biztosít. A csoport tagjainak eltérő érdeklődési köre is jelenthet kihívást az oktató számára, akinek a témaválasztás során érdemes egy lehetőség szerint mindenkit megmozgató alkotást keresnie, ezen túl a filmhez kapcsolódó feladatokban eltérő szituációk megteremtésével támogatni a tanulási folyamatokat. Fontos alkalmazkodni a nyelvrán tapasztalt visszajelzésekhez is akár a feladattípusok kiválasztásban, akár a témák közös megvitatásában, akár abban, pontosan mikor melyik feladat következzen, rugalmasan és figyelmesen közelítve a helyzethez.

L U S T R U M   S A E C U L A R E   C O L L E G I I

Szabadon szolgál a szellem

2019. március 21. Gyakorlati példák a rövidfilm felhasználására nyelvórán

Az elméleti háttér pontos ismertetése és megvitatása után a gyakorlatban is próbára tettük a rövidfilmek felhasználhatóságát egy nyelvóra keretében. Ehhez a *Vegan Love* (rend. Giorgio Amato) című olasz nyelvű rövidfilmet használtuk, melynek tematikája és nyelvi szintje alkalmas B2/C1 szintű nyelvtudással bíró hallgatók étkezéssel kapcsolatos szókinccsének fejlesztésére.

A film megtekintése előtt az egészséges életmóddal kapcsolatos szokásokról, vélekedésekről beszélgettünk. A következő kérdések merültek fel: Mennyire fontos az életünkben a gasztronómia és a konyhaművészet? Valóban azok vagyunk, amit megeszünk? Milyen szélsőséges étkezési szokásokat, diétákat ismerünk? A testi egészség előfeltétele a lelki integritásnak (mennyire igaz az „ép testben ép lélek” állítás)? Milyen lesz az emberiség ellátása, táplálkozása 20 év múlva a globális folyamatok figyelembevételével?

A közös beszélgetés, gondolatébresztő vita után megnéztük a rövidfilmet. Első elemzett alkotásként a film megnézése után közösen reflektáltunk a kurzus résztvevőivel, milyen jellegű feladatokat képzelnek el a film különböző részeihez, milyen céllal.

A beszéd fejlesztését célzó gyakorlatok között felmerült a helyszín, a szereplők és a rendezés leírása, a történet összefoglalása két percben, a két főszereplő életmódjának elemzése, az éttermi jelenet összefoglalása. A filmművészeti szakszókinccs bővítését célozza annak megvitatása, milyen munkakörök léteznek egy film elkészítésekor, ehhez a film vége főcíme remekül használható.

Játékos feladatként az éttermi jelenet osztálytermi színrevitele merült fel lehetőségként, ami a két főszereplőn túl a pincért és a séfet játszó hallgatókat is megszólaltatja (összesen 4 fő szerepel a jelenetben).

1910/1911

2010/2011

L U S T R U M   S A E C U L A R E   C O L L E G I I

Libertatem servat aeternam

Második lehetőségként a film által sugallt húsevők és vegánok vitára került sor egy képzeletbeli tévéműsorban arra a fiktív helyzetre reagálva, hogy a vegánok be akarják tiltani a hús árusítását egy olaszországi nagyváros egyik kerületében. A vita során a filmben hallott állandósult szókapcsolatokat kellett használni.

A szókincsbővítést célzó feladatként a hallgatók különböző, az egészséghez, az egészséges életmódhoz és étkezéshez kötődő szavakat, szókapcsolatokat gyűjtöttek ki a filmből és ezek olasz nyelvi meghatározását tűzték ki célul.

L U S T R U M   S A E C U L A R E   C O L L E G I I

szabadon szolgál a szellem

2019. március 28. Műhelymunka. *Giorni marziani* és *Matilde* (rend. Vito Palmieri)

A *Vegan Love* című film közös elemzése után a kurzus résztvevői választhattak egy-egy rövidfilmet, amelyhez feladatot kellett készíteniük a csoport számára. Első alkalommal Vito Palmieri bolognai rendező két rövidfilmjét dolgozta fel két hallgató.

Az első alkotás a *Giorni marziani* (*Marsbéli napok*), melynek főszereplője, Teresa visszakalauzol bennünket gyermekkorába: miután barátaival (már sokadjár) leloptak egy autómárka-jelzést, az édesanyja büntetésből a nagymamájához küldi. Teresa itt találkozik az unokatestvérével, Alicével; a nagymama pedig arra utasítja Teresát, hogy ne vigye

rosszba Alicét. Az unalom elűzésére Teresa egy játékot talál ki: a marslakókról mesél Alicének. Kitalálja a marslakók étkezési szokásait, öltözködési módjait, valamint megosztja Alicével azt is, hogy a Marson mindössze 30 másodpercig tart egy nap. A történet ezen szálát folyamatos betoldások szakítják meg, melyek a jelent mutatják be: Teresa rossz anyagi helyzetben van, és anyja valószínűsíthető halála után el akarja adni annak a házat. A garázs kitakarítása közben bukkan rá a dobozra, amely alapján visszaemlékezik a „marsbéli napokra”. Találkozóra hívja Alicét, hogy megmutassa neki a régi emléket, Alice azonban érdektelennek tűnik. A film végén Teresa újra lelop egy autómárka-jelzést egy parkoló autóról – ezzel megteremtve a film keretes szerkezetét.

A filmet választó hallgató a 15 perces filmet rövid részletekben dolgozta fel a csoporttal. A feladatlap egy gimnáziumi osztály tudásszintjét figyelembe véve készült. A feladatok között megtalálható definícióírás, kifejezések gyűjtése, a film részleteire való rákérdezés is. A csoport tagjainak emellett olyan kérdésekre is válaszolniuk kellett, amelyek a véleményükről érdeklődtek, illetőleg amelyek olyan részletekre kérdeztek rá, amik nem hangzottak el explicit a filmben. Ezeket a kérdéseket akár szóban is meg lehet beszélni: a készítő célja olyan kiindulópontok megteremtése volt, amelyek önálló gondolkodásra készítetnek, illetve amelyek elősegítik egy beszélgetés kibontakozását, ezzel is „imitálva” egy

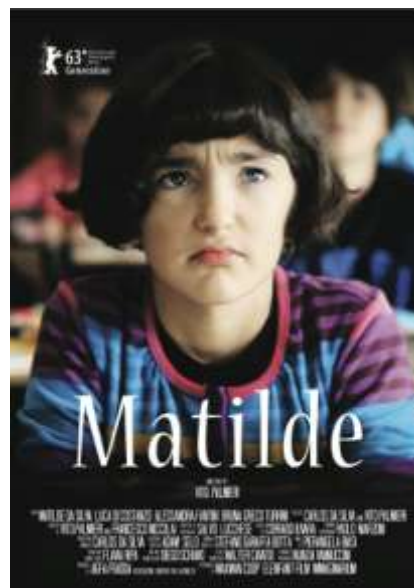

L U S T R U M   S A E C U L A R E   C O L L E G I I

Libertatem servat aeternam

valós beszédhelyzetet. A feladatlap végén a csoportnak lehetősége nyílt kifejezni az általános véleményét is a filmről.

Vito Palimieri másik elemzett alkotása, a *Matilde* című rövidfilm a fogyatékos és az iskola kapcsolatát jeleníti meg különös érzékenységgel. A filmben másodlagos fontosságúak a dialógusok, ennek oka, hogy a főszereplő Matilde egy hallássérült kislány. Emiatt nagy szerepe van a filmben hallható zajoknak, amelyek zavarják Matilde órai figyelmét. Ide kapcsolódva felmerült lehetséges feladatként a filmmel foglalkozó hallgató részéről egyrészt a különböző zajkeltő tárgyak megnevezése (A1+ szintű feladatként) vagy záró feladatként a film újbóli, elnémított megnézése mellett annak „szinkronizálása” (B1+/B2 szintű feladat).

Matilde szeret teniszmeccseket nézni, szenvedélyesen gyűjti a teniszlabdákat és érdeklődik édesanyja szakmája, a fodrászat iránt: csak a film végén értjük meg ezen két érdeklődési kör pontos okát. Az őt foglalkoztató hobbikkal kapcsolatban feladatként felmerül a film lezárásának megvitatása: mi lehet a végkifejlet, hogyan kapcsolódnak egymáshoz a teniszlabdák, az olló és az iskola? (A megoldás és ötletes lezárása a filmnek az, hogy Matilde a teniszlabdákat végtelen türelemmel kilyukasztja egytől egyig, és mielőtt társai megérkeznének az iskolába, a széklábakra húzza őket zajtompítóként. Az ollót pedig odaadja a tanítójának, akit megkér, vágja le a szájára lógó bajszát, amely akadályozza a kislányt az órán elhangzottak követésében.)

A filmet Bolognában forgatta a rendező: feladat lehet A2 szinten a város leírása a képkockák alapján, mik a város jellegzetességei (színek, formák, épületek, terek stb.).

1910/1911

2010/2011

L U S T R U M   S A E C U L A R E   C O L L E G I I

Libertatem servat a seculum

Összefoglaló feladatként megfogalmazódott az iskolai élmények bemutatása, különösképpen az általános iskolai tanítók fizikai és jellembeli leírása (A2 szint), az olasz iskolarendszer felépítésének összehasonlítása a magyar iskolarendszerrel (B2 szint, nyelvvizsgatéma) és lehetőségek a különböző típusú fogyatékkal élő diákok integrációjának biztosítására (B2+/C1 szint).

L U S T R U M S A E C U L A R E C O L L E G I I

Szabadon szolgál a szellem

2019. április 4. Műhelymunka: *La smorfia* (rend. Emanuele Palamara)

A *La smorfia* című rövidfilm tematikájában kapcsolódott Vito Palmieri *Matilde* című, előző alkalommal elemzett alkotásához: a film egy fizikai betegséggel küszködő embert, egy idős operaénekest mutat be. A film megnézése előtt feladatként a film címének olasz nyelvű magyarázatát kérte az alkotást feldolgozó hallgató a csoporttól.

A közös munka során a filmet nem egészében, hanem részekben mutatta be a hallgató, és a különböző részekhez készített feladatokat. A film főszereplője, Carmine már sok éve lebénult arccal és végtagokkal és él (valószínűleg stroke miatt). Egy hölgygel, Ninával lakik együtt, akiről nem tudni pontosan, hogy rokona-e vagy a házvezetőnője. A film első részében két jelenetet látunk Carmine múltbeli életéből és összevethetjük a jelenlegivel: az összehasonlítás remek gyakorlatként szolgált a múlt és a jelen idő használatára és az ellentétes kötőszavak alkalmazására A2 szinten.

A főszereplő másoktól elszigetelten él, nem találkozik emberekkel. Az ő szemszögéből követjük a történéseket: valaki felhossa a megvásárolt élelmiszereket és közli Ninával, hogy szeretne egy autogramot a művésztől, de a nő azt mondja, nem alkalmas időben zavarja, jöjjön később. Később Carmine ellenőrzi, hogy Nina állítása igaz-e, miszerint a felvonó nem működik. Cseng a telefon, valaki interjút szeretne kérni az énekestől. Carmine elhatározza, hogy megöli Ninát, a zene erősödésével egyre örültebb ötletekkel áll elő és végül bezárja a házvezetőnőt. A bezárás pillanata után állt meg a vetítés másodszorra, és közösen gondolkodtak a csoporttagok, vajon mi történik Ninával, miután Carmine bezárta. Több végkifejlet született, mielőtt végignéztük volna a filmet, a csoporttagoknak el kellett játszani az általuk gondolt végkifejletet.

1910/1911

2010/2011

L U S T R U M   S A E C U L A R E   C O L L E G I I

Libertatem servat a seculum

Érdekes volt megvizsgálni azt is, hogyan értelmezzük a zenei aláfestést a rövidfilmben, amely nagy jelentőséggel bír a főszereplő múltja miatt.

Összefoglaló feladatként megvitattuk, Nina gesztusa az autogram- és interjúkérők biztosításával mennyire tekinthető emberségesnek, beszélgettünk a kegyes hazugság fogalmáról.

L U S T R U M   S A E C U L A R E   C O L L E G I I

Isabodon szolgál a szellem

2019. április 11. Műhelymunka. *Due piedi sinistri* (rend. Isabella Salvietti)

Isabella Salvietti filmjének fókuszában is a fogyatékoság, ezen belül a mozgássérültség állt. A téma manapság gyakran megjelenik a gyermekeknek szóló filmekben is, pontosan az érzékenyítés miatt.

A film levetítése előtt megvitattuk a cím jelentését, mit takar, ha valaki két ballábás, vajon mi lesz a film témája?

A rövidfilm maga nem több mint hét perc hosszúságú alkotás, ám annál többet mond nézőjének. A történet Rómában játszódik, egy parkban a focipályán. Fiatal, 10-12 év körüli fiúk fociznak, és mikor elgurul a labda, az utána szaladó fiú észrevesz egy vele hasonló korú lányt, amint a kőpalánk mögül nézi a focizókat. Szemmel láthatóan szimpatizálnak egymással, a fiú kedvesen udvarol a lánynak. A meccsnek vége, indulnak fagyizni, a fiú pedig hívja a lányt is, csatlakozzon hozzájuk. Mikor közelebb megy, észreveszi, hogy a lány kerekesszékekben ül. De valóban ez az, amin annyira megdöbben, és hirtelen ellenszenvessé válik a viselkedése? A dialógus végig feszes, pattogó, és az orránál fogva vezeti a nézőt. A film végén kiderül, hogy a lány kerekesszékén a Lazio futballcsapat címe van, a fiú pedig Róma szurkoló, így az ellenséges szurkolótáborba tartozik. Az alkotás kellő humorral mutat rá az előítéletek problémájára, miközben a néző a kislányhoz hasonlóan megkönnyebbülten sóhajt fel.

Mivel a film romanesco, azaz a Rómában használt nyelven szól a nézőhöz, B2/C1 szintű feladatként a dialóguslista átírása szórakoztató kihívás elé állította a csoportot. Ezen túl összefoglaló feladatként szintén hasonló tudásszinten összefoglalható az olaszországi futballklubok közötti szimpátiák és ellentétek viszonya, nyelvtani kérdéseket is érintve (a klubok határozott névelője és neme sokszor nem tűnik logikusnak). Reflektáltunk az olaszországi kiváló sportolókra is, más sportágak képviselőire, ami remek apropóként szolgált a sportágakkal kapcsolatos szókincs felfrissítésére.

L U S T R U M   S A E C U L A R E   C O L L E G I I

Isabodon szolgál a szellem

2019. május 9. Műhelymunka. Nella tasca del cappotto (rend. Marco di Gerlando)

A *Nella tasca del cappotto* című rövidfilm annyiban hasonlít az előző alkalommal látotthoz, hogy egy gyermek nézőpontjából meséli el a történetet. A fókuszban ezúttal nem a fogyatékoság, hanem a családon belüli erőszak sajnos szintén aktuális témája áll, amelyet a film nagyon kreatívan dolgoz fel: a történet fő szervezőereje a mese műfaja és nézőpontja, annak fontossága a gyerekek életében. Első, ráhangoló feladatként gondolattérképet készítettek a csoporttagok „mese” kulcsszóval a középpontban.

A következő feladat ugyancsak egy filmnézés előtti gyakorlat volt, amely arra szolgált, hogy a nehezebb kifejezéseket előre megismerjük, hogy könnyítsük a film megértését. Ebben a feladatban össze kellett párosítani leírásokat vagy képeket a megadott szavakkal. Ez után következett a film megtekintése.

A rövidfilm megtekintése közben kérdéseket tett fel a filmet bemutató hallgató, hogy megbizonyosodjon arról, hogy a közönség érti a hallottakat.

Az alkotás vége főcíme után szintén szóbeli feladatok segítségével foglaltuk össze a látottakat: megvittuk, hogyan értelmezhető a film elején hallott rövid vers és értelmetadtunk a kisfiú, az apa és az anya különös viselkedésének.

Nyelvtani szempontból nagyon különleges a rövidfilm, ugyanis *passato remoto* alakot, irodalmi múltat használ (pontosan a mese műfajából fakadóan), ez általában ritka a rövidfilm műfajában, így mindenképp érdemes kihasználni a nyelvtani forma átismétlésére.

L U S T R U M   S A E C U L A R E   C O L L E G I I

Szabadon szolgál a szellem

2019. május 16. Animációs filmek használata a nyelvoktatásban: *Nyuszi és őz* (rend.: Váczy Péter)

A kurzus utolsó óráján az animációs filmek lehetséges használatait beszéltük meg a nyelvoktatásban. Az animációs filmek nem csak általános iskolai nyelvórán alkalmazhatók sikerrel, hanem gimnáziumi, egyetemi csoport érzékenyítésére is kiválóan használhatók.

A vizsgált *Nyuszi és őz* című 19 perces rövidfilm — mely a díjnyertes magyar rendező, Váczy Péter alkotása — abból a szempontból különleges, hogy nem használ dialógusokat, „néma” rövidfilm. Ebből a szempontból kötetlen nyelvi felhasználást tesz lehetővé a főbb tanult idegen nyelveken, valamint különböző szinteken stimulálja a hallgatók nyelvi kreativitását, A1 szinttől egészen B2-C1 felsőfokú nyelvtudásig.

Esetünkben az A1/A2 szintű feladatokra koncentráltunk, ugyanis ezen a szinten nagyon ritkán találkoznak a tanulók audiovizuális anyaggal a nyelvórákon. Itt tematikusan felmerülhet az állatvilág (állatok nevei, színe, formája), az időjárás, az otthon és annak berendezése, szabadidő eltöltése, kicsit átvittebb témát illetően pedig a barátság és a különbözőség. A nyuszi és az őz házának leírásakor rajzos feladatot adhatunk a szóbeli ismertetésen túl: hogy képzeljük el Nyuszi és Őz házát három dimenzióban?

A filmet szintén apróbb szünetekkel néztük végig, és közösen gondolkodtunk, vajon mi fog történni a következő jelenetsorban (feltételes mód és jövő idő használata feltételezések megfogalmazása fókusszal).

Mivel néma, csupán hangeffekteket és zenét alkalmazó rövidfilmről van szó, érdekes kihívás szinkronizálni a jeleneteket vagy akár a szereplők belső gondolatait megjeleníteni dialógus formájában.

